

Määritys 02 12.10.2007
A. K. O. 37/2.3.2007

**Kutveleen kanavan
tiedustelualueen
muinaisjäännösinventointi
Taipalsaaren ja Ruokolahden
kunnissa syksyllä 2000**

Timo Jussila

Kustantaja: Kaakkois-Suomen tiepiiri

Kutveleen kanavan tiesuunnittelualan muinaisjäännösinventointi.

Kaakkois-Suomen tiepiiri suunnittelee Kyläniemen lossin korvaamista sillalla. Suunnitelmassa silta kulkisi Kutveleen kanavan ylitse. Kanavan pohjoispuolella uusi tie kaartuisi kanavan jälkeen pohjoiseen ja yhtyisi vanhaan tiehen n. 800 m Rehulan risteyksestä länteen. Kanavan eteläpuolelle tiesuunnitelma ulottuu 900 m päähän.

Allekirjoittanut sai Etelä-Karjalan Museon (Jukka Luoto) kautta tehtäväkseen inventoida suunnitellun tielinjauksen alueen muinaisjäännökset 3.11.2000. Tutkimusalue oli rajattu Kaakkois-Suomen tiepiirin toimittamassa suunnitelmakartassa. Viereisessä kartassa inventoitu alue on merkitty harmaalla. Alueelta löytyi kaksi muinaisjäännöstä: kivistä asuinpaikka ja leiri- tai "oleskelupaikka". Havainnot muinaisjäännöksistä perustuvat runsaaseen, koko tutkimusalueen koekuopitukseen.

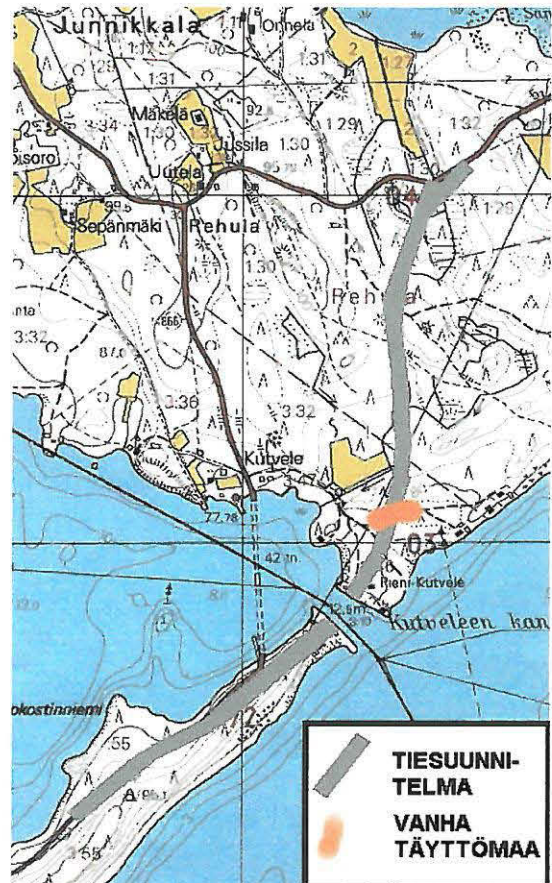
Koska sain toimeksiannon varsin myöhäisessä vaiheessa, jouduin suorittamaan maastotyöt muiden jo aiemmin sopimieni tehtävien lomassa ja talven tuloa peläten kahdessa osassa: 14.-15.11 sekä 21.11. 2000. Tästä syntyi ylimääräisiä kustannuksia. Lämmin syksy mahdollisti työn suorituksen poikkeuksellisen myöhäisenä ajankohtana. Olosuhteet inventoinnille olivat hyvät.

Ylin postglasiaali muinaisranta alueella on Suur-Saimaan korkein ranta, jonka juuri on 82 m korkeudella. Pyyntikulttuurin asuinpaikkoja on löydettävissä n. 84 m korkeustasolta alaspäin lähelle nykyistä rantatasoa. Pronssi-rautakautisia muinaisjäännöksiä voi olla millä korkeustasolla tahansa. Tielinjan pohjoisosa kulkee pääosin korkeustasoilla, jossa ei ole muinaisrantoja kallioisessa ja soisessa maastossa. En havainnut tällä alueella mitään esihistoriaan viittaavaa. Kanavan koillispuolella tielinjan laskueutuessa 85 m:n korkeustason alapuolelle on maasto ensin varsin kivistä ja hienoaineksista, eikä mitenkään erityisen soveliaista pyyntiasuinpaikoille. Itään menevän mökkitien alueella on laaja täyttömaa-alue, minkä alueella ei tietenkään muinaisjäännöksiä ole. Kanavan lähellä maaperä ja topografia on suotuisa pyyntiasuinpaikoille. Paikalta havaitsinkin merkkejä kivistä asutuksesta.

Kanavan lounaispuolella on pohjoisranta ennen lossia täyttömaata ja muualla maaperä melko kivistä ja soraista. Noin 300 metrin päässä lossista lounaaseen maaperä muuttuu hiekaksi. Muinais-Saimaan rantatörmä on hyvin näkyvä nykyisen tien molemmin puolin n. 400 metriä lossilta. Tämän rantatörmän laella on laaja ja hyvin säilynyt kivistä asuinpaikka (n. 4000 eKr.). Kummallakin muinaisjäännöksellä on nykyisen tiesuunnitelman puitteissa suoritettava kaivaustutkimuksia, mikäli suunnitelma aiotaan toteuttaa. Muinaisjäännöshavainnot on esitetty tarkemmin oheisissa kartoissa ja tietokantaotteissa.

Espoossa 10.12.2000

Timo Jussila
Mikroliitti Oy

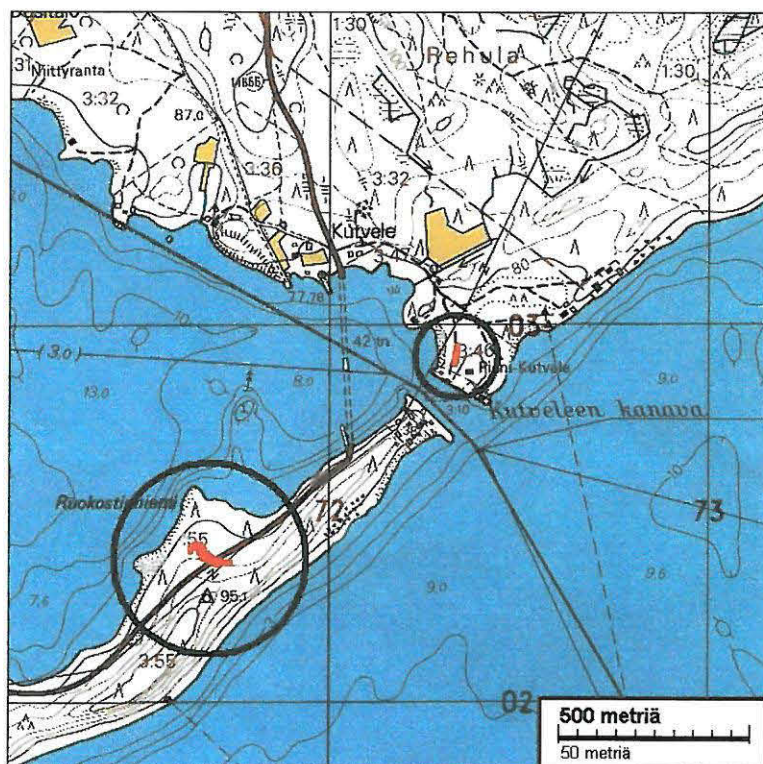

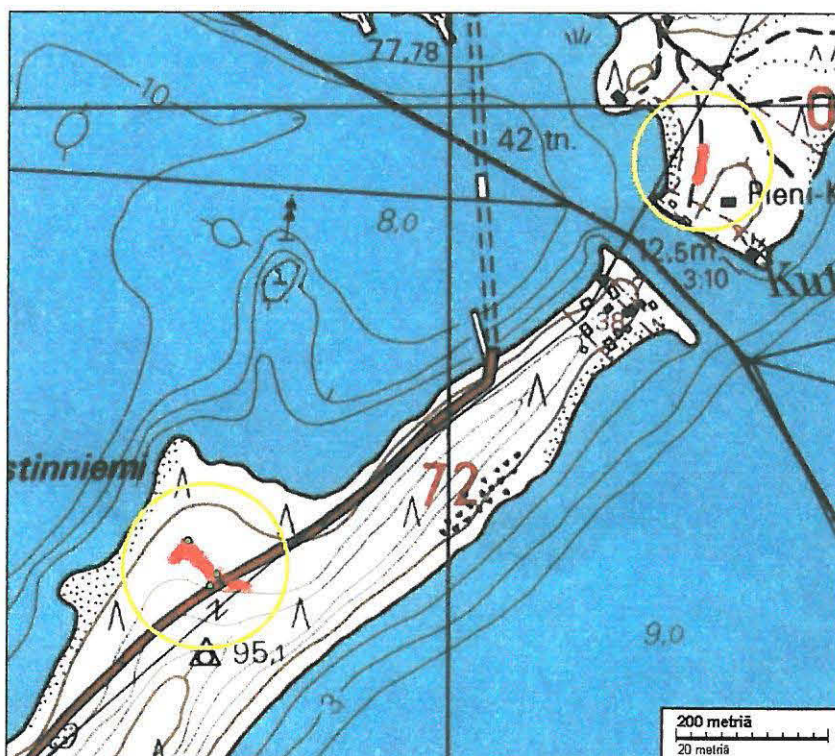
Kutveleen kanavan ympäristön muinaisjännökset

Kivikautiset asuinpaikat merkitty punaisella. Laajuusoletus perustuu koekuopitukseen.

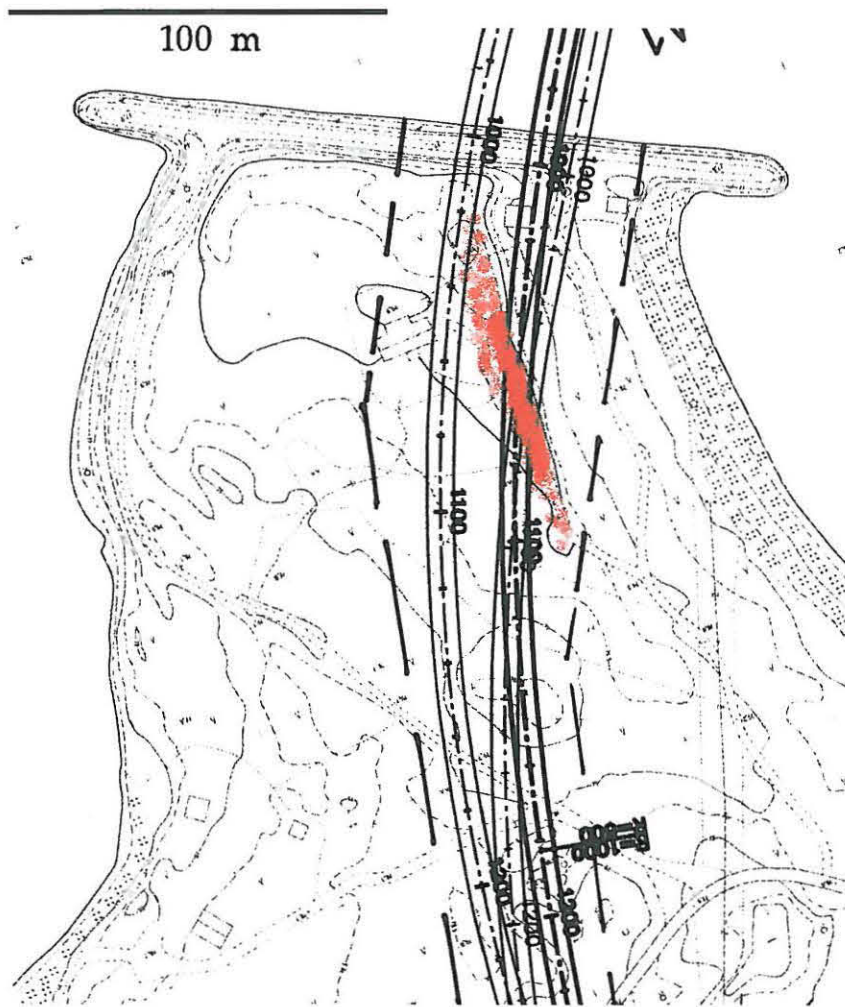
Peruskarttaote 2x2 km (1:20 000)

1:10 000

Ote tielinjakartasta.
Kutveleen kanavan koillispuoli.
Ruokolahti
kivik. asuinpaikka punaisella

TAIPALSAARI 48 KUTVELEEN KANAVA W

- Ajoitus: nuor kivikausi
 Laji: asunta (suojelukohde)
 Kartta: 3143 10 Utula x: 6802 36 y: 3571 69 z: 82,5 ±1 m
- Tutkijat: Jussila T 2000 inventointi
 Löydöt: KM 32312:1, 15 g, 4 kpl, saviastian paloja, varhaista asbestikermiikkaa, Jussila T 2000, diar. 30.11.2000, koekuopista.
 :2, 38 g, 9 kpl, kvartsi-iskoksia, koekuopista.
- Sijainti: Paikka sijaitsee Kyläniemen tyven pohjoisrannalla, Kutveleen lossilta 450 m länteen enimmältä osin tien pohjoispuolella, osin tien eteläpuolella.
- Huomiot: Paikalla on muinainen Saimaan rantatörmä, jonka laella asuinpaikka on. Asuinpaikka ulottuu koekuopituksen havaintojen mukaan tien eteläpuolelta sähkölinjan eteläreunalta (30 m tiestä) tielle ja edelleen 60 m pohjoisluoteeseen tieltä. Tie on tuhonnut osan asuinpaikkaa. Törmän alapuolelta ei asuinpaikkahavaintoja.
 Maaperä paikalla on hiekka (rantakerrostuma). Rantatörmää länteen mentäessä maaperä muuttuu soraiseksi ja kiviseksi sekä topografia jyrkäksi. Luoteessa asuinpaikka näyttää rajoittuvan kohtaan, missä maaperä muuttuu lohkaraiseksi ja soraisemmaksi muinaisrantatörmän kaartuessa lounaaseen. Saviastian palat tulivat 10-20 m tiestä pohjoiseen.
 GPS-mittauksia (pilvinen päivä, tarkkuus n. ±15m):
 6802363, 3571688, 20 m tieltä N
 6802378, 3571697, tien laita
 6802422, 3571659, NW osa
 6802428, 3571656, NW-rajaa

RUOKOLAHTI 35 KUTVELEEN KANAVA

- Ajoitus: nuor kivikausi
 Laji: asunta (suojelukohde)
 Kartta: 3143 10 x: 6802 93 y: 3572 34 z: 79 ±2 m
- Tutkijat: Jussila T 2000 inventointi
 Löydöt: KM 32311, 4 kpl, kvartsi-iskos, Jussila T 2000, diar. 30.11.2000, koekuopista.
- Sijainti: Paikka sijaitsee Kyläniemen tyvässä, Kutveleen kanavan itäpuolella, kanavan itärannasta 50-90 m itään, muinaisen rantavallin päällä, taloon menevän tien alla ja molemmin puolin, n. 40 m pohjoisrannasta etelään.
- Huomiot: Kanavan itäpuolen pohjoisrannalla on muinainen rantatörmä ja sen päällä mökki. Idemmäksi mentäessä törmä vaihettuu rantavalliksi ja samalla maaperä valliin harjalla hienonee, muuttuen länsipään sorasta soraiseksi hiekaksi ja lopulta hiekaksi.
 Talon kohdalla ja siitä itään, useista rantavallin/rantatörmän päälle tekemistäni koekuopista tuli kvartsi-iskoksia. Kulttuurikerrosta en koekuopista havainnut. Suhteellisen vähäiset löydöt viittaavat siihen että paikalla on ainakin "oleskeltu" kivikauden lopulla ellei asuttu.

TAIPALSAARI KUTVELE

Kuvattu lounaaseen. Asuinpaikka tien molemmin puolin rinteessä
(alakovassa asuinpaikan taso on merkitty keltaisella)

Kuvattu etelään. Asuinpaikkatasannetta. Tie hämöttää taustalla.

Löytöjä Taipalsaaren Kutveleesta:

Ylärivillä varhaisen asbestikeramiikan saviastian paloja, alarivissä kvartsi-iskos ja esineitä.

